

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Διοικητικού Δικαίου

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ - ΘΕΩΡΙΑ

Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2014 / Τιμή: 25 €
ISSN: 1790-7322-1 / Αρ. Άδειας: 7935

Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου

- Κτήση και απώλεια Ιθαγένειας
- Δημοκρατική αρχή και Κοινωνική ομοιογένεια
- Η ρύθμιση της δημόσιας σφαίρας του Διαδικτύου
- Προτάσεις μεταρρύθμισης του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη
- ο Περιφερειακός Συμπαράστατης του Πολίτη και της Επιχείρησης

Επικαιρότητα

Η παρέλευση εξαμήνου ως προϋπόθεση για την υποβολή πρότασης δυσπιστίας

Το δίκαιο της ΕΕ και η χειραφέτηση των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων από το Συμβούλιο της Επικρατείας

Αναστολή εκτέλεσης διαπιστωτικής πράξης αυτοδίκαιης θέσης δημοτικού υπαλλήλου σε αργία

Ποινική δίωξη και διοικητική φορολογική διαδικασία

Η προθεσμία άσκησης υπαλληλικής προσφυγής

Δελτίο νομολογίας

ΣΤΕ ΟΑ. 1116/2014
Συνταγματικότητα του PSI

ΣΤΕ ΟΑ. 987/2014
Αντισυνταγματικότητα των προνομίων των πολυτέκνων στις εξετάσεις εισαγωγής στα ΑΕΙ

ΣΤΕ ΟΑ. 26/2014
Ακύρωση διοικητικών πράξεων σχετικά με την αδειοδότηση των έργων εκτροπής του Αχεϊώου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

1
2014

Αναστολή εκτέλεσης διαπιστωτικής πράξης αυτοδίκαιης θέσης δημοτικού υπαλλήλου σε αργία

ΔΕφΘεσ (Συμβούλιο) 217/2013

Πρόεδρος: *Β. Πανταζόπουλος, Πρόεδρος Εφετών Δ.Δ.*
 Εισηγήτρια: *Σ. Προδρόμου-Κουκουτζέλα, Εφέτης Δ.Δ.*

Νομικές διατάξεις: άρθρα 20 Σ, 103, 105 Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, ως ισχύει)

Κατά τη σαφή γραμματική διατύπωση της διατάξης του άρθρου 103 του Υπαλληλικού Κώδικα για τη θέση υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία θα πρέπει αυτός να στερήθηκε της προσωπικής του ελευθερίας συνενεπιά ποινικής καταδίκης ή εντάλματος προσωρινής κράτησης. Δηλαδή δεν αρκεί μόνον η ποινική του καταδίκη, αλλά πρέπει αυτός να οδηγήθηκε στις φυλακές για έκπληξη της καταγνωθείσας ποινής. Συνεπώς, δεν είναι νόμιμη η θέση υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία, λόγω ποινικής του καταδίκης, εάν με την ίδια ποινική απόφαση ανεστάλη η εκτέλεση της επιβληθείσας ποινής, με συνέπεια αυτός να αφηθεί ελεύθερος.

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή επικρίνεται η αναστολή εκτέλεσης της με αρ. πρωτ. .../22.5.2013 διαπιστωτικής πράξης του Δημάρχου ... με την οποία διαπιστώθηκε ότι ο αιτών, υπάλληλος του καθού, τέθηκε σε αυτοδίκαιη αργία.

3. Επειδή, ο αιτών έχει ασκήσει την με αρ. καταχ. .../30.7.2013 αίτηση ακυρώσεως κατά της προαναφερόμενης πράξης ενώ με την από 9.8.2013 προσωρινή διαταγή του Προέδρου του Β' Τμήματος Διακοπών ανεστάλη προσωρινώς η εκτέλεση της προβαλλόμενης πράξης.

4. Επειδή, στο άρθρο 103 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο πρώτο του ν. 4057/2012 (Α' 54/14.3.2012) και ακολούθως από την περ. 1 της υποπαραγράφου 2.3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222/12.11.2012), ορίζεται ότι: «1. Τέθεται αυτοδίκαια σε αργία: α) ο υπάλληλος που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία ύστερα από πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή ένταλμα προσωρινής κράτησης, ... γ)». 2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντά του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία. Ειδικότερα: α. Υπάλληλος ο οποίος τέθηκε σε αργία στις περιπτώσεις α' έως γ' της παραγράφου 1 ασκεί εκ νέου τα καθήκοντά του αν αθωωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, β. ... 3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία εκδίδεται αμελλητί από το αρμόδιο για τον διορισμό του υπαλλήλου όργανο. Η πράξη επανόδου του υπαλλήλου στην υπηρεσία εκδίδεται από το ίδιο όργανο: α) μετά από τελεσίδικη αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου ...». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 105 του ως άνω Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει μετά τον ν. 4057/2012

και, ακολούθως, μετά την αντικατάστασή του από την περ. 2 της υποπαραγράφου 2.3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, «1. Ο υπάλληλος ο οποίος τεθεί σε κατάσταση αργίας απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του. 2. Στον υπάλληλο που τεθεί σε κατάσταση αργίας ή σε αναστολή άσκησης καθηκόντων καταβάλλεται το ένα τρίτο (1/3) των αποδοχών του με εξαίρεση την περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 103, κατά την οποία καταβάλλεται το ένα τέταρτο (1/4) των αποδοχών του. Το υπόλοιπο των αποδοχών του ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί στον υπάλληλο, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον δεν τεθεί σε αργία σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 103 ή παύσεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. 3... 4. Οι διατάξεις των άρθρων 31 - 35 του παρόντος κώδικα εφαρμόζονται και κατά τη διάρκεια της αργίας». Τέλος, κατά τις περ. 7 της υποπαραγράφου 2.3 του ν. 4093/2012, «7. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 1 έως 6 της παρούσας υποπαραγράφου εφαρμόζονται και στις υποθέσεις που είναι εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 8. Το αρμόδιο για την εκδίκαση αιτήσης αναστολής εκτέλεσεως δικαστήριο, η οποία στρέφεται κατά πράξης με την οποία διαπιστώνεται η θέση υπαλλήλου σε κατάσταση αυτοδίκαιης αργίας ή με την οποία ο υπάλληλος τίθεται σε δυναμική αργία, μπορεί, εφόσον πιθανολογείται σοβαρός κίνδυνος βιοπορισμού του υπαλλήλου ή της οικογένειάς του, να διατάσσει, ως προσωρινό μέτρο, την αύξηση των αποδοχών της αργίας μέχρι το 75% των νόμιμων αποδοχών του υπαλλήλου».

5. Επειδή, από τις προαναφερόμενες διατάξεις συνάγεται ότι η θέση υπαλλήλου σε κατάσταση αργίας αποτελεί διοικητικό μέτρο προσωρινού και επείγοντος χαρακτήρα, που αποσκοπεί στην άμεση απομάκρυνσή του από την υπηρεσία, αν λόγιοι υπηρεσιακοί ή δημοσίου συμφέροντος το επιβάλλουν (πρβλ. ΣτΕ 15/2003, 1566/2001 κ.ά.). Εξάλλου, όπως γίνεται δεκτό από τη νομολογία, οι διοικητικές πράξεις οι οποίες αναφέρονται στην υπηρεσιακή κατάσταση δημοσίων υπαλλήλων, περιλαμβανομένων και των πράξεων περί θέσεώς τους σε αργία, συνδέονται στενά με την ομαλή λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας και, για τον λόγο αυτό, η άμεση εκτέλεσή τους επιβάλλεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Επομένως, σύμφωνα με τις διατάξεις που προαναφέρθηκαν και προκειμένου να μη διαταραχτεί η ομαλή λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, δεν χορηγείται κατ' αρχήν αναστολή εκτέλεσης των πράξεων, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης, οπότε μπορεί, κατ' εξαίρεση, να χορηγηθεί αναστολή, μετά από συνεκτίμηση και των αναγκών της δημόσιας υπηρεσίας (πρβλ. ΕΑ 884, 699/2005, 723/2003, 112/2000 κ.ά.).

6. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την με αρ. πρωτ. .../22.5.2013 διαπιστωτική πράξη του Δημάρχου ... διαπιστώθηκε η θέση του αιτούντος, υπαλλήλου του κλάδου ΥΕ, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπηρετούντος στον Δήμο ... σε αυτοδίκαιη αργία, από 23.1.2013. Η πράξη αυτή εκδόθηκε σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 103 του ν. 3528/2007, όπως αντικαταστάθηκε από την περ. 1γ της υποπαραγράφου 2.3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, δεδομένου ότι ο αιτών είχε παραπεμφθεί και καταδικαστεί με την 110/2013 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Καστοριάς σε ποινή φυλάκισης είκοσι μηνών με τριετή αναστολή, για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας εξ' αμελείας.

7. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση ο αιτών σπαραχόμεινε τους λόγους που προέβαλε και με την αίτηση ακυρώσεως και συγκεκριμένα, ότι, με τη νέα του μορφή, το άρθρο 103 του υπαλληλικού

κώδικα του στερεί, κατά παράβαση του άρθρου 20 του Συντάγματος τη δυνατότητα να ακουστεί πριν τη θέση του σε καθεστώς αργίας, ενώ η βάση αυτού εκδοθείσα προσηληθόμενη πράξη αντικείται και στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας στον βαθμό που στηρίζεται σε μια καταδικαστική απόφαση πρώτου βαθμού για ζήτημα άσχετο με την άσκηση των υπερωριακών του καθηκόντων, προσβάλλοντας ταυτόχρονα τη συνταγματικά προστατευόμενη αξία του ανθρώπου. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι από τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 103 του ΥΚ η στέρηση της προσωπικής ελευθερίας νοείται ως πραγματικό γεγονός και όχι μόνο ως νομικό γεγονός, δηλαδή νοείται ως φυσική κατάσταση.

8. Επειδή, κατά τη σαφή γραμματική διατύπωση της ως άνω παρατεθείσης διατάξεως του Υπαλληλικού Κώδικα για τη θέση

υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία, θα πρέπει αυτός να στερήθηκε της προσωπικής του ελευθερίας συνεπεία ποινικής καταδίκης ή εντάλματος προσωρινής κράτησης. Δηλαδή, δεν αρκεί μόνον η ποινική του καταδίκη, αλλά πρέπει αυτός να οδηγήθηκε στις φυλακές για έκταση της καταγνωσθείσης ποινής. Από αυτά παρέπεται ότι δεν είναι νόμιμη η θέση υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία, λόγω ποινικής του καταδίκης, εάν με την ίδια ποινική απόφαση ανασταθεί η εκτέλεση της επιβληθείσης ποινής με συνέπεια αυτός να αφηθεί ελεύθερος. Επομένως, μη νόμιμη τέθηκε ο αιώνας σε αυτοδίκαιη αργία, εφόσον για την επιβληθείσα ποινή του χορηγήθηκε το ευεργέτημα της αναστολής και, κατά συνέπεια, πρέπει να του χορηγηθεί η αιτούμενη αναστολή εκτέλεσης της προσβοληθείσης πράξεως, λόγω πρόδηλης βασιμότητας του αντίστοιχου λόγου ακυρώσεως.

(Δέκεται την αίτηση αναστολής)

Σχόλιο

1. Με την Δεφθέρα (Συμβούλιο) 217/2013 έγινε δεκτή αίτηση αναστολής εκτέλεσης διαπιστωτικής πράξης Δημάρχου με την οποία δημοτικός υπάλληλος είχε τεθεί σε αυτοδίκαιη αργία λόγω καταδίκης του με πρωτοβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου σε ποινή φυλάκισης είκοσι (20) μηνών, με τρίτη αναστολή για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας εξ αμελείας. Ο υπάλληλος-αιτών είχε τεθεί αυτοδικαίως σε αργία δυνάμει της διατάξης του άρθρου 107 παρ. 1 περ. α' του ν. 3584/2007¹.

Η σχολιαζόμενη απόφαση παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο σημείο όπου κάνει δεκτή την αίτηση αναστολής λόγω πρόδηλης βασιμότητας ενός εκ των λόγων της αίτησης ακύρωσης και συγκεκριμένα εκείνου που διαλαμβάνει ότι το γράμμα της προσηληθείσας διατάξης του άρθρου 107 του ν. 3584/2007² θέτει ως όρο της λήψης του μέτρου της αυτοδικαίως αργίας την πραγματική στέρηση της ελευθερίας. Στον αντίποδα η Διοίκηση έχει ήδη λάβει θέση στα ζήτσημα που έκρινε η σχολιαζόμενη απόφαση με το υπ' αριθ. ΔΙΔΑΔ/φ.58/382/οικ.ΤΕ5/13.12.2012 έγγραφο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης («Διευκρινίσεις για την εφαρμογή της υπο-

παραγράφου Ζ3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 - αργία στο πλαίσιο πειθαρχικής και ποινικής διαδικασίας») στο οποίο διαλαμβάνονται τα κάτωθι: «Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51 του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985), ποινές στερητικές της ελευθερίας είναι η κάθειρξη, η φυλάκιση, ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, ο περιορισμός σε ψυχιατρικό κατάστημα και η κράτηση. Η γραμματική διατύπωση της διατάξης της περίπτωσης α' της εσωτερικής παραγράφου 1 της υποπαραγράφου Ζ3 της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 συνηγείται υπέρ της ερμηνείας της θέσεως σε αυτοδίκαιη αργία του υπαλλήλου στον οποίο επιβλήθηκε ποινή στερητική της ελευθερίας, ανεξάρτητα από την εκτέλεση αυτής. Συνεπώς, υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε ποινή στερητική της ελευθερίας με αναστολή εκτέλεσης της απόφασης, υπάγεται στις διατάξεις της εσωτερικής παραγράφου 1 της υποπαραγράφου Ζ3 της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012».

II. Σύμφωνα με την ισχύουσα³ διάταξη του άρθρου 107 παρ. 1 του ν. 3584/2007, «Τέθεται αυτοδικαίως σε αργία

(1) Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών υπαλλήλων.

(2) Σημειώνεται ότι η εν λόγω διάταξη έχει αφαιρεθεί το ίδιο περιεχόμενο με τη ρύθμιση του άρθρου 103 ΥΚ (ν. 3528/2007) σχετικά με την αυτοδίκαιη θέση σε αργία των πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων. Έτσι, η μινεία, στο οματικό της απόφασης, του άρθρου 103 ΥΚ, αντί του άρθρου 107 ν. 3584/2007 αποδίδεται μάλλον σε παρερμηνεία.

(3) Η διάταξη του άρθρου 107 παρ. 1 ν. 3584/2007 έχει δεχτεί μέχρι σήμερα τρεις τροποποιήσεις. Αξιοσημείωτο είναι ότι και οι τρεις νομοθετικές μεταβολές πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια ενός μόλις έτους. Ειδικότερα, αντιστοίχως με τους λόγους αυτοδικαίως αργίας στην αρχική πρόβλεψη του άρθρου 107 οριζόταν ότι: «1. Τίθεται αυτοδικαίως σε αργία ο υπάλληλος ο οποίος στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία λόγω απόφασης προσωρινής κράτησης ή δικαστικής απόφασης, όταν και αν

α) ο υπάλληλος που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία ύστερα από πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή ένταλμα προσωρινής κράτησης·

β) ο υπάλληλος κατά του οποίου εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης και στη συνέχεια ήμθη η προσωρινή κράτησή του ή αντικαταστάθηκε με περιοριστικούς όρους·

γ) ο υπάλληλος ο οποίος παραπέμφθηκε αμετακλήτως ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου για κακούργημα ή για τα αδίκηματα της κλοπής, υπεξαίρεσης (κοινής και στην υπηρεσία), απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, δωροδοκίας, καταπίεσης, απιστίας περί την υπηρεσία, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων της παραγράφου 1 περίπτωση γ' του επόμενου άρθρου·

δ) ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή της οριστικής ή της προσωρινής παύσης και

απολύθηκε με εγγύηση, 2. Τίθεται αυτοδικαίως σε αργία ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης και λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή την ημέρα κατά την οποία δημοσιεύθηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφόσον έχει ασκηθεί προσφυγή·

Στη συνέχεια, ο ν. 4093/2012 (άρθρο 1 παρ. 2, υποπαρ. 2.3, παρ. 3) τροποποίησε εκ νέου την οικεία διάταξη, προσθέτοντας νέους λόγους απόδοσης αργίας. Η μορφή που έλαβε η οικεία ρύθμιση ήταν η εξής: «1. Τίθεται αυτοδικαίως σε αργία ο υπάλληλος ο οποίος στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία ύστερα από πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή ένταλμα προσωρινής κράτησης, β) ο υπάλληλος κατά του οποίου εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης και στη συνέχεια ήμθη η προσωρινή κράτησή ή αντικαταστάθηκε με περιοριστικούς όρους, γ) ο υπάλληλος ο οποίος παραπέμφθηκε αμετακλήτως ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου για κακούργημα ή για τα αδίκηματα της κλοπής, υπεξαίρεσης (κοινής και στην υπηρεσία), απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, δωροδοκίας, καταπίεσης, απιστίας περί την υπηρεσία, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής». Η τελευταία τροποποίηση σημειώθηκε επίσης στην παρ. γ', στο τέλος της οποίας προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ. 3 ν. 4210/2013 η φράση «με την επιφύλαξη των περιπτώσεων της παραγράφου 1 παρ. γ' του επόμενου άρθρου».

ει ο υπάλληλος ο οποίος έχει παραπέμφθεί στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για τα περιπτώματα των περιπτώσεων α', β', δ', ε', στ', ζ', κα', κβ', κγ', κοτ', κδ' του άρθρου 11 ή για τα αντίστοιχα περιπτώματα του προαναφερθέντος Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 1188/1981) με την επιφύλαξη των περιπτώσεων της παραγράφου 1 περίπτωση δ' του επόμενου άρθρου·

Στο σημείο αυτό αξίζει να αφιερωθούν ορισμένες γραμμές στην έννοια, τη φύση και τις διακρίσεις του θεσμού της αργίας. Η αργία αποτελεί δυσμενή μεταβολή της υπηρεσιακής κατάστασης του δημοσίου υπαλλήλου, κατά τη διάρκεια της οποίας αυτός τίθεται εκτός ενεργού υπηρεσίας⁴ και κατά συνέπεια απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του⁵. Η θέση ενός υπαλλήλου σε αργία συναρτάται με υπαίτια συμπεριφορά του⁶ και, για τον λόγο αυτό, ορθά υποστηρίζεται⁷ ότι τούτη εμπεριέχει το στοιχείο της έντονης ήθικης μομφής.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 105 παρ. 2 του ΥΚ, κατά τον χρόνο της αργίας, οι αποδοχές ανέρχονται στο 1/3 των αποδοχών που ελάμβανε ο υπάλληλος πριν την επιβολή του μέτρου. Αντίθετα για τους υπαλλήλους των ΟΤΑ προβλέπονται υψηλότερες αποδοχές αργίας και, συγκεκριμένα, αυτές ανέρχονται στο ήμισυ των αποδοχών του υπαλλήλου⁸.

Περαιτέρω, η αργία διακρίνεται σε αυτοδικαίως υποχρεωτική και σε δυνητική. Η κατάσταση της αυτοδικαίως αργίας του υπαλλήλου, λόγω στέρησης της προσωπικής του ελευθερίας, αρχεται από την έκδοση του εντάλματος προσωρινής κράτησης ή από τη δημοσίευση της καταδικαστικής απόφασης⁹. Η αργία διαρκεί μέχρι το χρο-

(4) Βλ. Ε. Σπυριδιλάκης/Χ. Χριστοδίδης, Βασικοί θεσμοί δημοσίου υπαλληλικού δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, Η' εκδ., 2013, σ. 79 - 80.
 (5) Βλ. άρθρο 105 παρ. 1 του ΥΚ και άρθρο 109 παρ. 1 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων. Βλ. επίσης Θ. Παναγιώτου, Δημόσιο Υπαλληλικό Δίκαιο, εκδ. Σάκουλα, Α' εκδ., 1996, σ. 130 επ., Α. Τάχου/Ι. Σπυριδιλάκης, Εμπνεύσι Υπαλληλικού Κώδικα, εκδ. Σάκουλα, Γ' εκδ., 2007, σ. 1152, Θ. Παναγιώτου, Δημόσιο Υπαλληλικό Δίκαιο, εκδ. Σαμαρά, Ζ' εκδ., 2008, σ. 149. Σημειώνεται ότι το στοιχείο της υποτιμότητας αποτελεί και το χαρακτηριστικό που διακρίνει την αργία από τη διαθεσιμότητα, η οποία δεν συνδέεται με υποκειμενική συμπεριφορά του υπαλλήλου, βλ. σχετικά Ε. Σπυριδιλάκης/Χ. Χριστοδίδης, Βασικοί θεσμοί δημοσίου υπαλληλικού δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, Η' εκδ., 2013, σ. 79, Θ. Παναγιώτου, Δημόσιο Υπαλληλικό Δίκαιο, εκδ. Σαμαρά, Ζ' εκδ., 2008, σ. 145 εκ.
 (7) Βλ. Α. Τάχου/Ι. Σπυριδιλάκης, Εμπνεύσι Υπαλληλικού Κώδικα, εκδ. Σάκουλα, Γ' εκδ., 2007, σ. 1153.
 (8) Άρθρο 109 παρ. 2 και ν. 3584/2007.
 (9) Βλ. Γνωμ. ΝΕΚ 454/2010, 228/2005, 206/1997, Πρωτ., όμοιες Γνωμ. ΝΕΚ 175/1994, όπου η έναρξη της αργίας τοποθετείται στο χρονικό σημείο της εκτέλεσης και όχι της έκδοσης του εντάλματος της προσωρινής

νική σημείο που παύει να υφίσταται ο νόμιμος λόγος επιβολής της¹¹. Μάλιστα, στις περιπτώσεις της αργίας που σχετίζονται με την ποινική διαδικασία¹², ο Υπαλληλικός Κώδικας προβλέπει ότι ο υπάλληλος ασκεί εκ νέου τα καθήκοντά του αν ιθαωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση¹³.

Στην περίπτωση της αυτοδίκαιης αργίας ειδικότερα, η δυσμενής μεταβολή επέρχεται εκ του νόμου και δεν απαιτείται σχετική διοικητική πράξη άλλης ευρωπαϊκής κρίσης¹⁴. Ωστόσο, έχει εκφραστεί η άποψη¹⁵ ότι χάριν της ευρυθμίας της Υπηρεσίας επιβάλλεται η έκδοση διαπιστωτικής πράξης, η οποία, λόγω του δυσμενούς αποτελέσματος για τον υπάλληλο, αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη. Σύμφωνα δε με την πάγια θέση της νομολογίας¹⁶, εκ του γεγονότος ότι η λήψη του μέτρου της αυτοδίκαιης αργίας επέρχεται με μόνη τη συνδρομή των προϋποθέσεων που τάσσει ο νόμος, προκύπτει ότι, στην περίπτωση αυτή, δεν απαιτείται η προηγούμενη ακρόαση του υπαλλήλου που επιβάλλεται από το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος και το άρθρο 6 του ΚΑΔ.

Παρακάτω, αναφορικά με τη φύση της αυτοδίκαιης αργίας, έχουν διατυπωθεί οι ακόλουθες απόψεις: Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη σε νομολογία¹⁷ και θεωρία¹⁸, η αργία είναι εξαιρετικό προσωρινό διοικητικό μέτρο, αναγκαίο για το συμφέρον της υπηρεσίας και όχι πειθαρχική ποινή και ως εκ τούτου, δεν προδικάζει την ενοχή του υπαλλήλου για τα αδικήματα που αποδίδονται

σε αυτόν. Την ίδια άποψη ασπάζεται και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους¹⁹.

Ωστόσο, έχει διατυπωθεί η άποψη ότι η αυτοδίκαιη αργία δεν συνιστά διοικητικό μέτρο, καθώς προέχει ο κυρωτικός της χαρακτήρας²⁰. Πρόκειται για εύστοχη παρατήρηση, αφού η επιβολή του μέτρου της αργίας ενέχει πράγματι έντονη ηθική μορφή²¹, ενώ και ο στιγμιαίος χαρακτήρας της πρέπει να θεωρηθεί δεδομένος. Στο μέτρο δε που η λήξη της εξαρτάται από την περάτωση της ποινικής διαδικασίας με τελεσίδικη αθώωτική απόφαση, ο προσωρινός της χαρακτήρας, ενόψει της βραδύτητας που διακρίνει σήμερα την απόνομή της ποινικής δικαιοσύνης, δεν μπορεί παρά να αμφισβητείται. Είναι γεγονός, αντίθετα, ότι η επιβολή της συνεπάγεται μακροχρόνιες δυσμενείς συνέπειες για την οικονομική, επαγγελματική και κοινωνική υπόσταση του υπαλλήλου.

III. Από όσα έχουν προηγηθεί έχει καταστεί σαφές ότι η όλη συζήτηση με αφορμή την υπό σχολιασμό απόφαση, επικεντρώνεται στην ερμηνεία της ρύθμισης του άρθρου 187 παρ. 1 περ. α' ν. 3584/2007 και, ειδικότερα, εάν η «στέρξη της ελευθερίας» ως όρος λήξης του μέτρου της αργίας πρέπει να καλείται ως πραγματικό γεγονός ή ως νομική κατάσταση. Η σχολιαζόμενη απόφαση υιοθέτησε μια στενή ερμηνεία της ερευνώμενης ρύθμισης, δεχόμενη ότι, για να ενεργοποιηθεί η διάταξη για την αυτοδίκαιη αργία, δεν αρκεί μόνο η ποινική καταδίκη του υπαλλήλου, αλλά πρέπει αυτός να οδηγήθηκε στις φυλακές για έκταση της καταγνωσθείσας ποινής. Μάλιστα επικαλείται το γράμμα του νόμου και δη το ρήμα «στερήθηκε», που χρησιμοποίησε ο νομοθέτης στη συγκεκριμένη πρόβλεψη, προς επίρρωση της θέσης ότι θα πρέπει ο υπάλληλος να στερήθηκε πράγματι την ελευθερία του, συνεπεία ποινικής καταδίκης ή εντάλματος προσωρινής κράτησης, προκειμένου να τεθεί αυτοδικαίως σε αργία. Ειδόλλως, σύμφωνα με την ίδια άποψη, εάν η επιβληθείσα ποινή δεν εκτελέσθηκε τελικά, δεν είναι νόμιμη η θέση του υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία²².

κράτησης ή της δημοσίευσης της υπαδικαστικής απόφασης. Η τελευταία αυτή άποψη προκύπτει ως αθέσιμη, διότι η αναδρομική θέση υπαλλήλου σε αργία για χρόνο κατά τον οποίο αυτός ασκεί πράγματι τα καθήκοντά του αντίκειται στον δικαιολογητικό λόγο της αργίας, ήτοι στην απομάκρυνση του υπαλλήλου από την ενεργή υπηρεσία χάριν του δημοσίου συμφέροντος, βλ. επίσης ΔΕφΑθ 644/1990 και Α Τόχου / Σημειωτική Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, εκδ. Σάκουλα, Γ' εκδ., 2007, σ. 1158, και τις ενδεικτικές σε παλαιότερη νομολογία (10) Βλ. Α Τόχου / Σημειωτική Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, εκδ. Σάκουλα, Γ' εκδ., 2007, σ. 1156.

(11) Βλ. άρθρο 103, παρ. 1, στ. α' έως γ'.

(12) Η πράξη επανόδου στην υπηρεσία εκδίδεται από το αρμόδιο για τον διορισμό του υπαλλήλου όργανο (άρθρο 103, παρ. 3 του ν. 3528/2007).

(13) Βλ. Α Τόχου / Σημειωτική, ό.π., σ. 1155.

(14) Βλ. Α Τόχου / Σημειωτική, ό.π., σ. 1155. ΣτΕ 2533/2001, Γνωμοδότηση ΝΣΚ 454/2010, 309/1997.

(15) Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 4840/1984, 4826/1986, 1506/1989, 3009/1996, 1859/1997, 1860/1997.

(16) Βλ. ΣτΕ 1506/1989, 1859 - 1860/1997, ΔΕφΑθ (Συμφ) 2/2012, ΔΕφΑθ (Ακυρ) 180/2012, ΔΕφΑθ (Ακυρ) 470/2012, ΔΕφΑθ (Ακυρ) 122/2010, ΔΕφΑθ (Ακυρ) 2365/2010, ΔΕφΑθ 531/2010.

(17) Βλ. Α Τόχου, Δημοσιο Υπαλληλικό Δίκαιο, εκδ. Σάκουλα (4η εκδ.), 1996, σ. 131. Ε. Σπηλιωτόπουλου / Χ. Χρονιαλάκη, Βασικοί θεσμοί δημοσιο-υπαλληλικού δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη (8η εκδ.), 2013, σ. 80.

(18) Βλ. Γνωμοδότηση ΝΣΚ 454/2010, 55/2013.

(19) Βλ. Ν. Παρασκευόπουλου (Υνομ.), Αυτοδίκαιη αργία δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών, ΕφημΔΔ 4/2013, σ. 568 επ.

(20) Έτσι και οι Α Τόχου / Σημειωτική, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, εκδ. Σάκουλα, Γ' εκδ., 2007, σ. 1153.

(21) Νόμιμη, ωστόσο, δεν είναι ούτε η θέση του υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία διότι κρατήθηκε, μετά από επ' αυτοφώρτα σύλληψη του, στο κρατητήριο της αστυνομίας για να τηρηθεί η αυτοδίκαιη διαδικασία. Τέτοιο, διότι, όπως υποστηρίζει το ΝΣΚ (βλ. Γνωμ. ΝΣΚ 228/2005, Ολ. 497/1994), νόμιμος προϋποθέσει το ΝΣΚ (βλ. Γνωμ. ΝΣΚ 228/2005, Ολ. 497/1994), νόμιμος προϋποθέσει για τη λήψη του μέτρου της αυτοδίκαιης αργίας είναι η έκδοση εντάλματος προσωρινής κράτησης ή καταδικαστικής απόφασης. Με άλλα λόγια, απόφαση και εν συνεχεία πραγματική

Η εξαιρετική σημασία της ερμηνευτικής επιλογής, στην οποία προέβη η οικεία απόφαση, είναι προφανής. Αν λάβουμε δε υπόψη μας ότι η Διοίκηση επικαλούμενη ελέσσω το γράμμα της διάταξης, έχει υιοθετήσει την ακριβώς αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, καταλήγοντας ότι για να τεθεί ένας υπάλληλος αυτοδίκαιος σε αργία αρκεί να του επιβλήθηκε οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 51 ΚΠΑ στερητικές της ελευθερίας ποινές, ανεξαρτήτως της εκτέλεσης αυτής, εύλογα συνάχεται ότι η θεώρηση της στέρησης της ελευθερίας του υπαλλήλου ως πραγματικής κατάστασης ή ως νομικού γεγονότος βρίσκεται στο επίκεντρο της ανωτέρω ερμηνευτικής διαμάχης. Όσα εκτίθενται κατωτέρω αποτελούν σκέψεις με αφορμή την ερμηνεία στην οποία προέβη η σχολιαζόμενη απόφαση αναφορικά με το πραγματικό νόημα της «στέρησης της ελευθερίας» και οι οποίες σκοπό έχουν να καταδείξουν την ορθότερη δογματική λύση.

IV. Αρετηρία των σκέψεων μας αποτελεί η διερεύνηση της θέσης που έχει λάβει πάνω στο οικείο ζήτημα η θεωρία και το ΝΣΚ. Ειδικότερα, η θεωρία τάσσεται υπέρ της στενής ερμηνείας της διάταξης του άρθρου 107 παρ. 1 περ. α' του ν. 3584/2007, σύμφωνα με την οποία η στέρηση της ελευθερίας, ως προϋπόθεση της θέσης του υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία, πρέπει να συνιστά πραγματικό γεγονός²². Υπό την παραπάνω ερμηνευτική εκδοχή γίνεται δεκτό ότι δεν υφίσταται τέτοια στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν ασκήθηκε έφεση με ανασταλτική δύναμη κατ' άρθρο 497 ΠΚ²³, β) όταν χορηγήθηκε το ευεργέτημα της αναστολής εκτέλεσης της ποινής υπό όρο, κατ' άρθρο 99 ΠΚ γ) όταν χώρεσε μετατροπή

της στερητικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική κατ' άρθρο 82 ΠΚ²⁴.

Εξάλλου, την ίδια ερμηνεία υιοθετεί διαχρονικά και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους²⁵. Ενδεικτικά, αναφέρεται η υπ' αριθ. 497/1994 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, όπου κρίθηκε παραπληρόντως ότι στην περίπτωση της αυτοδίκαιης αργίας λόγω ποινικής καταδίκης απαιτείται το πραγματικό γεγονός της στέρησης της προσωπικής ελευθερίας του υπαλλήλου, το οποίο άλλοτε υποπίπτει αμέσως στην αντίληψη της Υπηρεσίας, αφού ο στερηθείς της προσωπικής του ελευθερίας υπάλληλος δεν έχει τη δυνατότητα να παρέχει τις υπηρεσίες του με την καθημερινή του παρουσία²⁶. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η υπ' αριθ. 255/2000 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ που διέλαβε στο σκεπτικό της ότι η στέρηση της προσωπικής ελευθερίας νοείται στη διάταξη του άρθρου 103 παρ. 1 του Υπαλληλικού Κώδικα, ως πραγματικό γεγονός, δηλαδή ως μια φυσική κατάσταση σημειώνοντας, περαιτέρω, ότι τέτοια δεν υφίσταται και, άρα, δεν δικαιολογείται η αυτοδίκαιη θέση του υπαλλήλου σε αργία όταν αυτός άσκησε έφεση με ανασταλτική δύναμη ή του χορηγήθηκε το ευεργέτημα της αναστολής εκτέλεσης της ποινής ή η στερητική της ελευθερίας ποινή του μετατράπηκε σε χρηματική²⁷. Συνεκόλουθα, η υπ' αριθ. 200/1997 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ αποκλείει την εφαρμογή της ρύθμισης για την αυτοδίκαιη αργία όταν, μετά την έκδοση καταδικαστικής απόφασης, ο υπάλληλος δεν εγκλεισθήκε στις φυλακές λόγω μετατροπής της ποινής φυλάκισης σε χρηματική αλλά απέβηκε ελεύθερος ή άσκησε έφεση με ανασταλτική δύναμη κατά της καταδικαστικής απόφασης, καθώς και στις δύο αυτές περιπτώσεις, ο υπάλληλος δεν διατελεί σε κανένα περιορισμό της προσωπικής του ελευθερίας, ήτοι δεν στερείται πραγματικά την ελευθερία του.

Παραπέρα, μια απλή επισκόπηση της κρίσιμης διάταξης μας επιτρέπει να προβούμε στις εξής επισημάνσεις: πρώτον, στο πεδίο της ρύθμισης φαίνεται πως εμπίπτει οποιοδήποτε αδίκημα, ασχέτως αν αυτό συνέχεται με την άσκηση των καθηκόντων του δημοσίου υπαλλήλου, δεύτερον, τούτη καταλαμβάνει όλα τα είδη στερητικών της ελευθερίας ποινών, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 51

στέρηση της ελευθερίας του υπαλλήλου, αν τούτη δεν έλαβε χώρα συνεπείς καταδικαστικής απόφασης ή εντάλματος προσωρινής κράτησης, η θέση του υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία δεν είναι σίγουρη.

(22) Βλ. Α. Τάχου, Δημοσίο Υπαλληλικό Δίκαιο, εκδ. Σάκουλα (Δ' εκδ.), 1996, σ. 130 - 131, Α. Τάχου/Ι. Σιμεωνίδη, Εφημερίδα Υπαλληλικού Κώδικα, εκδ. Σάκουλα (Γ' εκδ.), 2007, σ. 1155, Σ. Χριστοφορίδη, Δομηνή μέτρα κατά δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, εκδ. Σάκουλα, 2014, σ. 55 επ., Β. Κοττά, Πειθαρχική Διοίκηση, 2010, σ. 307.

(23) Ανεκτό μένει το ζήτημα στην περίπτωση που δεν δόθηκε ανασταλτικό αποτέλεσμα στην έφεση αλλά το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκανε δεκτή την αίτηση αναστολής εκτέλεσης του εκκαλούντος, κατ' άρθρο 497 παρ. 7 ΚΠΑ. Κρίνεται, ωστόσο, ότι στην ίδια περίπτωση, εφόσον ο υπάλληλος οδηγήθηκε αρχικά στο σφερονομιστικό κατάντημα για να εκτίσει την ποινή του και στη συνέχεια έγινε δεκτή η αίτηση αναστολής του, κατ' άρθρο 497 παρ. 7 ΚΠΑ, και αφήθηκε ελεύθερος, εφαρμόζεται η ρύθμιση για την αυτοδίκαιη αργία, καθώς, πάντως έλαβε χώρα πραγματική στέρηση της ελευθερίας. Επεχείρημα αντιλόγου και από τη διάταξη του άρθρου 107, παρ. 1, στ. β' ν. 3584/2007, όπου προβλέπεται ότι υπόκειται, στο πεδίο της ρύθμισης και ο υπάλληλος κατά του οποίου εκδόθηκε ένταγμα προσωρινής κράτησης και, στη συνέχεια, τούτη έφεση ή ανασταλτικό με περιοριστικούς όρους.

(24) Βλ. Α. Τάχου, Δημοσίο Υπαλληλικό Δίκαιο, Σάκουλα (4η εκδ.), 1996, σ. 131, Α. Τάχου/Ι. Σιμεωνίδη, Εφημερίδα Υπαλληλικού Κώδικα, Σάκουλα (Γ' εκδ.), 2007, σ. 1155.

(25) Βλ. Γνωμοδότησεις ΝΣΚ 55/2013, 454/2010, 228/2005, 255/2000, 200/1997, 497/1994, 175/1994, Νομ. Δελτίο 26, σ. 34, 1058/1969, Νομ. Δελτίο ΙΑ', σ. 78.

(26) Σκέψη Δ'.

(27) Σκέψη Ι.

ΓΚ²⁸ και όλες τις κατηγορίες εγκλημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 18 ΓΚ²⁹. Τρίτον, δεν τίθεται ένα ελάχιστο όριο ποινής, από το οποίο να εξαρτάται η εφαρμογή της διάταξης αλλά αντίθετα τούτη ενεργοποιείται ανεξαρτήτως του ύψους της επιβαλλόμενης στερητικής της ελευθερίας ποινής, τέταρτον, αρκεί πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση, χωρίς να απαιτείται το αμετάκλητο αυτής, πέμπτον, ο ιστορικός νομοθέτης επέλεξε τη χρήση του ρήματος «στερούμαι» και δη σε παρελθόντα χρόνο «στερήθηκε».

Στο σημείο αυτό είμαστε σε θέση να εξάγουμε ένα προσωρινό συμπέρασμα με σημείο αναφοράς πάντα το γράμμα της διάταξης. Αναμφίβολα πρόκειται για ρύθμιση ιδιαίτερα ευρεία στο μέτρο που καταλαμβάνει ακόμη και την περίπτωση καταδίκης κάποιου υπαλλήλου σε κράτηση λίγων ημερών και μάλιστα για αδικήματα που ουδέμια σχέση έχει με την εκτέλεση των υπαλληλικών του καθηκόντων. Ήδη, επομένως, καθίσταται εμφανής η ανάγκη περιορισμού του πεδίου εφαρμογής της επίμαχης ρύθμισης προκειμένου τούτη να συνάδει, κατ' αρχήν, με τη γαλή της θέσπισής της από τον νομοθέτη, που έγκειται, όπως προειπώθηκε, στη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της Υπηρεσίας με την απομάκρυνση όσων διώκονται ή τιμωρούνται για σοβαρά ποινικά αδικήματα ή πειθαρχικά παραπτώματα³⁰.

Αντίθετα, η προσέγγιση της «στερήσης της ελευθερίας» ως πραγματικού γεγονότος συμβαδίζει περισσότερο με τη δικαιολογητική βάση της ρύθμισης, στα μέτρα που περιορίζει την εφαρμογή της μόνο σε εκείνους τους υπαλλήλους που πράγματι τιμωρήθηκαν για σοβαρά ποινικά αδικήματα. Συνοψίζοντας τις ως άνω σκέψεις, καταλήγουμε στη θέση ότι η στενή ερμηνεία της κρίσιμης διάταξης του άρθρου 107 παρ. 1 περ. α' του ν. 3584/2007, στην οποία, εξάλλου, προέβη και η σχολιαζόμενη απόφαση είναι η ορθότερη³¹.

Υπέρ αυτής της άποψης συντηρεί ακόμη ένα στοιχείο: στην πρόβλεψη του άρθρου 107 παρ. 1 περ. α' του ν. 3584/2007 εντάσσεται πέραν της στέρησης της προσωπικής ελευθερίας, δυνάμει πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας απόφασης και η στέρηση της ελευθερίας λόγω εντάλματος προσωρινής κράτησης. Στην τελευταία περίπτωση, ωστόσο, η πραγματική στέρηση της ελευθερίας είναι δεδομένη. Διαφορετική ανάγνωση του όρου «στερήθηκε» σε περίπτωση καταδίκης δυνάμει απόφασης θα προσκρούσει στην επιλογή του νομοθέτη να εντάξει τόσο την έκδοση απόφασης όσο και εντάλματος προσωρινής κράτησης στο ίδιο εδάφιο. Επομένως, μια διακρινούσα ερμηνεία που θα αντιλαμβάνεται τη στέρηση της ελευθερίας άλλοτε ως φυσική κατάσταση και άλλοτε ως νομικό γεγονός θα ήταν, φρονούμε, λογικά και δογματικά εσφαλμένη.

Περαιτέρω, το τεκμήριο της αθωότητας και η αρχή της αναλογικότητας³² μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία για την ορθή ερμηνεία της υπό κρίση διάταξης. Και τούτο διότι, όπως εκτίθηκε ανωτέρω, το μέτρο της αυτοδίκαιης αργίας έχει κυρωτικό χαρακτήρα και για τον λόγο αυτό, η λήξη του επιβάλλεται να εναρμονίζεται με τις ως άνω δικαιοκρατικές αρχές. Ειδικότερα, το τεκμήριο της αθωότητας συνιστά αρχή κατοχυρωμένη στο Σύνταγμα (άρθρο 2 παρ. 2, ή ενά βρίσκει την επίσημη διακήρυξη του στο άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ³³). Η υπερνομοθετική ισχύ της, συνεπώς, έναντι της ελληνικής κοινής νομοθεσίας πρέπει να θεωρηθεί δεδομένη. Σύμφωνα με το τεκμήριο της αθωότητας, ο διωκόμενος πρέπει να θεωρείται αθώος, μέχρι η ενοχή του να απαγγελθεί με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση τακτικού ποινικού δικαστηρίου³⁴. Βέβαια, το τεκμήριο αθωότητας δεν εμποδίζει γενικά τη λήψη μέτρων κατά του κατηγορουμένου.

τόξεις για την αυτοδίκαιη αργία πρέπει να εφαρμόζονται σπάνια διότι έχουν εξαιρετικό χαρακτήρα σε σχέση με τις συνταγματικές εγγυήσεις υπό των δημοσίων υπαλλήλων κατ' άρθρο 103 του Συντάγματος.

(32) Βλ. Ν. Παπασιδηκόπουλου, *ο.π.*, σ. 569.

(33) Ειδικότερα, το άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ προβλέπει ότι «Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί ποινίμων τεκμηριώται ότι είναι αθώον μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του». Το τεκμήριο της αθωότητας αποτυπώνεται ορθά και στο άρθρο 14 του επίσημης εκδομολογητικής ισχύος διεθνούς Συμφώνου για τα Απαιτά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ). Ορίζεται με το οποίο: «Όλοι είναι ίσοι ενώπιον των δικαστηρίων. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα η επίθεσή του να δικαστεί δίκαια και δημόσια από ανεξάρτητο, ανεξάρτητο και ανεπάρκτο δικαστήριο, που έχει ορισθεί με νόμο, το οποίο να αποφασίζει για το βέσιμο κάθε κατηγορίας σχετικά με το ποινικό αδίκημα, η οποία έχει απαγγελθεί εναντίον του...».

(34) Βλ. Α. Παπαδημάτση, *Ποινική Δικονομία, Θεωρία-Πράξη-Νομολογία*, εκδ. Σάκκουλα, 2006, σ. 15, Δρ. Αλεξιάδη, *Το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου*, ΕΕΒΕΦΔ 1/1986, σ. 45 επ., Α. Κάρρη, *Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1993/1994, σ. 51.

(28) Σύμφωνα με το άρθρο 51 ΠΚ, «Ποινές στερητικές της ελευθερίας είναι η κάθειρξη, η φυλάκιση, ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα και η κράτηση».

(29) Το άρθρο 18 ΠΚ ορίζει ότι «Κάθε πράξη που τιμωρείται με την απώλεια του θανάτου ή της κάθειρξης είναι κοκορολογία, Κάθε πράξη που τιμωρείται με φυλάκιση ή χρηματική ποινή ή με περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων είναι πλημύλημα. Κάθε πράξη που τιμωρείται με κράτηση ή πρόστιμο είναι πτασίωμα».

(30) Τούτο διότι η καταδίκη ενός υπαλλήλου σε λίγους μήνες φυλάκισης για την τέλεση ενός ελαφρού πλημύλματος που δεν συνδέεται καν με την εκτέλεση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, δεν μπορεί βέβαια να ερμηνευθεί ότι προσβάλλει ή θέτει σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία της υπηρεσίας του ώστε να δικαιολογείται η άμεση απομάκρυνση του από την ενεργό υπηρεσία.

(31) Βλ. επίσης Α. Τσίχου/Ι. Σημαντώνη, *Εφαρμογή Υπαλληλικού Κώδικα*, εκδ. Σάκκουλα, Γ' εκδ., 2007, σ. 1185, όπου αναφέρεται ότι οι δια-

επιτάσσει εντούτοις τα μέτρα αυτά να μην υπερβαίνουν το απολύτως αναγκαίο μέτρο, δοθέντος ότι μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη του ο κατηγορούμενος θεωρείται αθώος³⁵. Έτσι, η επιβολή μιας αυτοδίκαιης, με μακρές και βαριές συνέπειες, αργίας με βάση την καταδίκη με πρωτοβάθμια απόφαση και την επιβολή ποινή φυλάκισης λίγων μηνών ή ακόμη και κράτησης κάποιων ημερών αναμφίβολα αντίκειται στο άρθρο 6 παρ. 2 ΕΣΔΑ³⁶.

Παρακάτω, η αρχή της αναλογικότητας είναι ρητά κατοχυρωμένη τόσο στο Σύνταγμα (άρθρο 25 παρ. 1) όσο και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (άρθρο 49 παρ. 3). Κατ' επιτάση της εν λόγω αρχής, κάθε περιοριστικό της ελευθερίας μέτρο επιβάλλεται να είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται ενώ ο επαχθής χαρακτήρας του πρέπει να είναι ανάλογος με τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου σκοπού³⁷. Εν προκειμένω, η αυτοδίκαιη θέση σε αργία ενός υπαλλήλου με μόνη την ποινή του καταδίκη βρίσκεται σε προφανή δυσαναλογία σε σχέση με τον σκοπό της ομαλής λειτουργίας της υπηρεσίας, τον οποίο καλείται να εκπληρώσει³⁸. Τούτο διότι οι μακροχρόνιες συνέπειες της αργίας επιβάλλονται σε κάθε περίπτωση καταδίκης υπαλλήλου σε ποινή στερητικής της ελευθερίας, ανεξάρτητα από τη βαρύτητα του αδικήματος, τη διάρκεια και την εκτέλεση της ποινής. Είναι δε γεγονός ότι ο στιγματισμός που συνεπάγεται η θέση του υπαλλήλου σε αργία είναι συνήθως εντονότερος από αυτόν της επιβολής μιας ποινής μικρής διάρκειας η οποία μάλιστα χαρηγήθηκε με αναστολή. Έτσι, μια ευρεία ερμηνεία της υπό κρίση διάταξης οδηγεί στην αποσύνδεση της αυτοδίκαιης αργίας από τον σκοπό δημοσίου συμφέροντος που καλείται να υπηρετήσει καθώς επιβάλλεται ανέλεγκτα, χωρίς κρίση αρμόδιου οργάνου, που θα προέβαινε σε in concreto έλεγχο των πραγματικών περιστατικών της κάθε υπόθεσης και κυρίως θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσο η επιβολή της υπαγορεύεται από την ανάγκη

για την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας³⁹. Επομένως, η στενή ερμηνεία της κρίσιμης ρύθμισης επιβάλλει και η εναρμόνισή της με την αρχή της αναλογικότητας.

V. Τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε ο ν. 4093/2012 στον Υπαλληλικό Κώδικα και τον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων παρατηρείται μια διεύρυνση των περιπτώσεων αυτοδίκαιης θέσης υπαλλήλου σε αργία⁴⁰ ενώ και η Διοίκηση προβαίνει σε ερμηνευτικές προσεγγίσεις των οικείων διατάξεων προς την κατεύθυνση της απομάκρυνσης δημοσίων υπαλλήλων από την ενεργό υπηρεσία με όχημα το δυσμενές μέτρο της αργίας. Είναι σαφές ότι οι παραπάνω εξελίξεις σχετίζονται με την ανάγκη συρρίκνωσης του δημοσίου τομέα -μέσω της μείωσης του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων- η οποία έχει σήμερα αναχθεί σε σκοπό δημοσίου συμφέροντος.

Ταυτόχρονα ο δικαστής, όταν επιλαμβάνεται αιτήσεων αναστολής εκτέλεσης διαπιστωτικών πράξεων θέσης υπαλλήλου σε αργία, οφείλει, εντός του πλαισίου συγκεκριμένων δικονομικών καταναγκασμών, να προβεί σε κρίσιμες σταθμίσεις συμφερόντων. Καλείται να λάβει υπόψη του αφενός την ομαλή λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας ως όμη του δημοσίου συμφέροντος, η οποία επιτάσσει την άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης αφετέρου την προστασία του δημοσίου υπαλλήλου έναντι των εξουσιών της διοίκησης, που επιβάλλει την αναστολή εκτέλεσης⁴¹.

Όλα όσα εκτέθηκαν ανωτέρω μας επιτρέπουν να κατανήσουμε την εξαιρετική σημασία της σχολιαζόμενης απόφασης. Τούτη όχι μόνο προέβη σε στάθμιση των αντικρουόμενων συμφερόντων Διοίκησης και υπαλλήλου αλλά επιλέγοντας τη στενή ερμηνεία της επίμαχης ρύθμισης προσέγγισε ορθά ένα νομικό ζήτημα που θα μας απασχολεί πιστεύουμε, όλο και εντονότερα στο μέλλον.

Χριστίνα Μπαύρα

ΜΔΕ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών ΑΓΩ

Ελένη Καπαταγίδου

Φοιτήτρια ΜΔΕ Ποινικών και

Εγκληματολογικών Επιστημών ΑΓΩ

(35) Βλ. Ν. Παρασκευάσπουλου, *ό.π.*

(36) Βλ. Ν. Παρασκευάσπουλου, *ό.π.*

(37) Βλ. Κ. Χριστόνομι, *Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα*, Νομική Βιβλιοθήκη, Γ' εκδ., 2006, σ. 90 επ., Α. Παπαδαμάκη, *Ποινική Δικονομία*, Θεωρία-Πράξη-Νομολογία, εκδ. Σάκουλα, 2008, σ. 8, Θ. Δαλακούρα, *Αρχή της αναλογικότητας και μέτρα δικονομικού καταναγκασμού*, 1993, σ. 141 επ., Α. Κοσμά, *Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο*, εκδ. Αντ. Σάκουλα, 1993/1994, σ. 63, Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, 3η έκδ., σ. 178 επ. Για την αρχή της αναλογικότητας στον χώρο των μέτρων δικονομικού καταναγκασμού, βλ. Α. Μαργαρίτη, *Προσωπική κράτηση - Περιοριστικοί όροι (παρελθόν - παρόν - μέλλον)*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σ. 17 επ.

(38) Βλ. Ν. Παρασκευάσπουλου, *ό.π.*, σ. 570.

(39) Βλ. Ν. Παρασκευάσπουλου, *ό.π.*, σ. 571 - 572.

(40) Στην Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4093/2012 σημειώνεται ότι η επιχιρομένη διεύρυνση των περιπτώσεων που οι υπάλληλοι τίθενται σε αυτοδίκαιη αργία έχει σκοπό την άμεση απαμάκρυνση από το δημόσιο όσων δύνανται ή τιμωρούνται για σοβαρά ποινικά αδικήματα και πειθαρχικά παραπτώματα.

(41) Βλ. Μ. Μονιστάκι, *Προσωπική δικαστική προστασία και δημοσιοπαιληλαίες ακερωτικές διαφορές*. Η περίπτωση της αυτοδίκαιης έκτασης υπαλλήλου, *ΕφημΔΔ* 5/2012, σ. 691 - 692, 695.